

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие”

ЦЕЛЕВИ И ПРОБЛЕМЕН АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩАТА СИТУАЦИЯ В СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ И ЕКОЛОГИЧЕН ПЛАН, И ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСИГУРЕНОСТТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГРАД ПАЗАРДЖИК, С ДЕЙСТВАЩИ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ/СХЕМИ

РЕЗЮМЕ

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 по проект „Устойчиво интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие”, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г.

Договор за възлагане на обществена поръчка	"Техническа помощ за разработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Пазарджик»
Възложител	Община Пазарджик
Изпълнител	ДЗЗД Устойчиво развитие за Пазарджик
Дата на доклада	17 септември 2012

Този документ е създаден в рамките на проект „Устойчиво интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма «Регионално развитие» 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Пазарджик и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие”

Град Пазарджик е център на община, област и агломерационен ареал. Градът е позициониран в Южен централен район (NUTS 2), в близост до гр. Пловдив - център на района. Преобладава равнинен релеф с надморска височина 205 м., разположен от двете страни на р. Марица, с площ 37,382 кв.км., което представлява 5,84% от територията на общината, 0,84% - от областта, 0,14% - от ЮЦР и 0,03% - от страната. Община Пазарджик обхваща 27 кметства и 4 кметски наместничества. В общината живеят 132 828 души, което е около 1,8 % от населението на страната. Населението на град Пазарджик е 86 852 души, а в останалите населени места живеят общо 45 976 души (по данни на НСИ към дата 1.02.2022 г.).

Градът концентрира ресурсите и инфраструктурата на общественоеикономическото развитие на региона като център на област, община и агломерационен ареал. Широката транспортна достъпност от и към ЕС и Централна Азия се обуславя от факта, че е разположен на трасето на 3-те трансевропейски коридора № 4, № 8 и № 10. Мрежата на сухопътния транспорт (автомобилен и железопътен) и добре развита и интензивно използвана. Релефът е благоприятен равнинен с водни ресурси, които позволяват развитие на модерно земеделие и добив на електроенергия от ВЕИ. Изградените международни връзки включват както 9-те побратимени градове, така и други трансевропейски контакти за сътрудничество. Общината членува в национални и международни организации, допринасящи за непрекъснатото повишаване на административния капацитет на общината, както и допринасящи за лобиране и налагане на политики и проекти, стимулиращи развитието на региона. Въпреки това целенасочените управленски дейности, свързани с международен маркетинг на дестинацията са недостатъчни в последователното натрупване на резултати. Незадоволително 148 място във финансовия рейтинг на 264-те общини за първото полугодие на 2012 г. с висока задлъжнялост на общината.

Иницирането от страна на Общинска администрация с цел установяване на партньорства между местната власт и гражданите под различни форми в интерес на развитието на територията и общественоеикономическия живот ще доведе до ефективно лобиране и използване на възможностите, произтичащи от стратегическите приоритети на европейските политики. Новият подход на интегрирано развитие на територията на града и общината в контекста на националните и европейски приоритети ще се отрази на всички сфери на общественоеикономическия и културен живот на града и региона и опазването на околната среда. Стимулирането на енергийната ефективност във всички сфери на приложение – за сгради, за бизнес процеси, за битови нужди и др. и подобряването на техническата инфраструктура, благоприятстваща разрастването на бизнеса ще подобри качеството на живот в региона. Въпреки периферното местоположение спрямо европейската мрежа от градове, което може да се отрази на активното сътрудничество и потока на товари и пътници, активният международен маркетинг е в състояние да доведе перспективни партньори и инвеститори с бъдещо разгръщане в региона. Град Пазарджик организира и популяризира редица инициативи в областта на културата. Доброто партньорство между общината и НПО, читалища, културни институции, бизнес и спорт води до резултати с мултиплициращ ефект. Системата за социални услуги е много добре развита с наличие на голям брой и разнообразни здравни заведения, а образователната мрежа обхваща всички нива на законодателно установената система. В сферата на образованието има изградена местна политика и са реализирани голям брой проекти. На територията на общината

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

**Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от
държавния бюджет на Република България**

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво
интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско
възстановяване и развитие”

съществуват и много спортни клубове и сравнително равномерно разпределени спортни обекти, подчинени на общото му развитие.

Обслужването на гражданите се гарантира от наличието на всички видове държавни органи за създаване и поддържане на сигурност, безопасност и спокойствие на населението и ще бъде подоброено чрез предоставяне на електронни услуги. Предприети са мерки за подобряване на архитектурната среда за хората с увреждания в областта на образованието и културата.

На територията на общината е правоупълномощен обществен посредник като възпиращ фактор срещу злоупотреба с власт, срещу корупция и произвол, накърняващи правата на човека.

Поддържането на паметниците на културата не е целенасочено и системно и материално-техническа база на институциите, отговарящи за обществен ред и сигурност е в лошо състояние. За ключови сфери на развитие липсват стратегически документи: туризъм, здравеопазване, градска мобилност, обществен ред и сигурност и др., както и липсват партньорства при реализиране на социалната политика със здравните заведения и в подкрепа на деца и семействата в риск, както и за преодоляване на бедността и социалната изолация.

В община Пазарджик има положителна тенденция към нарастване на нетните приходи от продажби в секторите селско, горско и рибно стопанство; хотелиерство и ресторантьорство; операции с недвижими имоти; хуманно здравеопазване и социални дейности; доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъците и възстановяване. 95% от стопанските субекти са микро и малки предприятия, които могат да бъдат стимулирани с подходящ инструментариум и от които може да се очаква значителен икономически растеж, осигуряващ заетост и утвърждаване на пазара. Но при липса на подходящ инструментариум съществува риск от негативно отражение на световната финансова и икономическа криза върху малките фирми, които ангажират 49% от заетите и формират 59% от приходите от продажби в общината.

Преработвателната промишленост осигурява 25% от приходите и 29% от заетите в общината и е водещ отрасъл в икономиката. Високата ефективност на резултатите в отрасъл търговия на едро, което се изразява в генерираните нетни приходи от продажби – втори като относителен дял в отрасловата структура, а в същото време е пети по брой заети и четвърти по брой фирми в сектора.

В секторите строителство; административни и спомагателни дейности; култура, спорт и развлечения се наблюдава траен спад на нетните приходи от продажба. В почти всички отрасли на икономическото развитие в резултат на световната икономическа и финансова криза има тенденция на увеличаващ се спад на заетостта. Висококвалифицираните кадри в малките предприятия и инвестиционни дейности за модернизация и реконструкция са с изключително ограничен ресурс. МСП са ограничени от свободния достъп до кредитните ресурси поради съществуващите условия за обезпечение и висок лихвен процент. В 7 фирми са съсредоточени 19% от работещите лица на територията на общината и 14% от общите приходи от продажби, което крие рискове за мащабни социални сътресения

Държавната политика през последните години предполага наличие на финансови инструменти за осъществяване на проекти във всички сфери. Общинска администрация следва да използва всички възможности за изграждане на дългосрочни сътрудничества в интерес на гражданите и бизнеса чрез използване на публично-частно партньорство, концесии, проекти и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

**Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от
държавния бюджет на Република България**

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво
интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско
възстановяване и развитие”

За проблемните сектори на общественоекономическото развитие на територията следва се Разработват програми и проекти, например: в областта на ромското включване, в областта на социалната сфера; въвеждане на социални иновативни социални услуги, насочени към ранна интервенция срещу изоставяне на деца в родилен дом и деца с увреждания от 0 до 3-годишна възраст. Продължаващата глобална криза е риск за социалните дейности в общината поради трайната тенденция към миграция на младите хора към по-големите градове или други държави и увеличаването на дисбаланса при доходите на социалните групи.

В зоните Гарата и кв. Казармата хората в пенсионна възраст се увеличават и в комбинация с проблемите за ниска платежоспособност ги класифицира като хора в риск от социална изключеност.

На територията на община Пазарджик се забелязва тенденция към увеличаване на ромското население и последиците от това биха били затваряне на общности, отпадане от образователната система, криминализиране, влошено здравно състояние, безработица и др.

Налична е разнообразна спортна инфраструктура, която се нуждае от допълнително оптимизиране/ реновиране и разширяване. Съществуващите два големи парка със спортни съоръжения са подходящи пространства за организиране на разнообразни мащабни спортни събития. Отчита се необходимост от изграждане на допълнителни нови спортни комплекси, зали, басейни, спортни игрища, спортни площадки, обновяване на стадиони, за да се постигнат целите на политиката на Община Пазарджик за подобряване на спортните условия и превръщането на града в своеобразен и атрактивен национален и европейски спортен център. Подобряването на съществуващата и изграждането на нова спортна инфраструктура е потенциал за развитие на спортен туризъм от национален и международен мащаб. Прилагането на механизма на ПЧП е подходящ начин за финансиране, изграждане и развитие на спортната инфраструктурата.

В град Пазарджик са декларирани 147 недвижими културни ценности. Груповите недвижими културни ценности са концентрирани в ядрото на града. В последните години липсва финансиране за цялостна реставрация, консервация и социализация на нуждаещи се обекти - недвижимите културни ценности (НКЦ), предимно частна собственост. Големият процент частни собственици - затруднено финансиране в консервационни и реставрационни дейности. Музейните сгради, НКЦ се намират в добро физическо състояние. Очертани възможности за развитие са: предприемане на дейности по актуализация на недвижимите културни ценности на територията на Общината; ефективна реализация на културното наследство като фактор за устойчиво развитие и ресурс за културни индустрии; социализиране на културното наследство; възможност за възстановяване на увредени или разрушени сгради – недвижими културни ценности (жилищна сграда на ул. Доктор Лонг 3; Старата жп гара; възстановяване на Чаршията по ул. Гладстон); архитектурата на повечето обекти позволява вменияването на широк набор от функции (култура, образование, седалища на фирми и институции, жилища).

Селищната структура на град Пазарджик е компактна поради географските дадености, а именно наличието на равнинен релеф и река, и наличието на централно разположено селищно ядро. Градът включва няколко обособени територии: Градско ядро (широк градски център); периферни жилищни квартали - Запад, Устрем, Ставропол, Полицейското училище, Ябълките, Изток, Махалата и Гарата; селища, разположени в близост до града - Главиница, Мокрище, Драгор, Ивайло, Добровница и Мирянци.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие”

Пазарджик има широка транспортна достъпност и отвореност на града и обграждащите го села. Важните оси на урбанизация са Пазарджик - Пловдив, София - Пазарджик и Пещера – Пазарджик – Панагюрище. Пространствените характеристики предопределят като основен приоритет развитие на транспортната инфраструктура. Предвижда се изграждане на нови обходни трасета за изнасяне на транзитния трафик извън ЦГЧ и жилищните квартали.

Очертани области на развитие са: бързо и ефективно транспортиране на произведените в града и общината стоки; изграждането на Свободни икономически зони, транзитни складове; река Марица може да служи като стимулатор за градски отдих, доставяйки емоционална наслада на жители и посетители, както и за екологично чистата градска среда, подобрявайки микроклимата; плодородната земеделска земя е основния ресурс на град Пазарджик.

Като цяло сградният жилищен фонд в Пазарджик е в добро състояние - старите сгради са нисък процент, по-висок процент жилища са благоустроени. Липсва конкретна общинска жилищна политика, поради ниския процент общински жилища. Общината изпълнява предимно спомагателна и консултантска роля за информиране и стимулиране на гражданите в процесите на благоустройство и създаване на енергийна ефективност на жилищните сгради. По данни на НСИ се забелязва значително голям процент необитаеми жилища на територията на града (около 21%). Жилищните сгради изостават по отношение на енергийната ефективност. Общината не разполага с достатъчно общински жилища, а общинският жилищен фонд е стар и амортизиран. Градската структура, архитектура и традиции създават предпоставки за активен социален живот на сгради и места, като поддръжката и използването им е основен приоритет на общината.

Обществените центрове и публични пространства в град Пазарджик се ползват активно от граждани и посетители на града, но част от тях имат нужда от реконструкция. На много места елементите на градската жизнена среда, предимно в периферните жилищни квартали и производствените зони не са в добро състояние. Мащабите на града предполагат развитието на вторични градски центрове, които липсват на този етап.

Обществените центрове и публични пространства се ползват активно от граждани и посетители на града, но част от тях имат нужда от реконструкция и обновяване. Градската структура, архитектура и традиции са предпоставки за активен социален живот на сгради и места, като поддръжката и използването им са основен приоритет на общината.

В областта на околната среда, компонентите „замърсяване на атмосферния въздух”, „акустично замърсяване” „отпадъци” и „замърсяване на водите и почвите” са водещи. Съществуващите обществени озеленени площи за широко и специфично ползване са 11,97 кв.м/ жител, което е далеч под нормата (18 кв.м/ жител), заложена в законодателството. Състоянието на дървесната растителност по улиците и булевардите на града е влошено, поради заболявания и недостатъчните поддържащи грижи. Озеленените междублокови/междукооперативни и вътрешноквартални пространства се намират като цяло в незадоволително състояние.

Град Пазарджик разполага със значителен резерв от производствени територии, които биха могли да се обновят или реструктурират. Наблюдава се тенденция на затихващи дейности в поголемите предприятия и закрити такива, както и към удребняване на производствените територии - привличане на малки и средни предприятия, развитие на складова дейност, смесени многофункционални зони и др. Изчезнали са традиционни производства.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

**Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от
държавния бюджет на Република България**

Договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010/036 „Устойчиво
интегрирано развитие на град Пазарджик – изработване на интегриран план за градско
възстановяване и развитие”

Наблюдават се слаби темпове на обновяване на производствените територии, по-скоро частично и самоинициативно в отделните предприятия, без цялостна визия и план за териториите. Производствените зони на Пазарджик имат добра инфраструктурна осигуреност във всички територии, но с необходимост от рехабилитация. Първостепенната улична мрежа е в добро състояние, но обслужващите инфраструктура в териториите не е достатъчно добре развита. Липсва на връзка на канализационната мрежа на основната производствена зона със съществуващата ПСОВ, което води до екологични проблеми.

Община Пазарджик разполага с пространствено добре развита пътна мрежа и с една определено добра (значително висока) плътност на нейното разпределение. Проблем от първостепенно значение е липсата на обходни трасета на град Пазарджик за поемане на транзитното движение. Паркирането е проблем, особено в централната част на града, въпреки въведената "синя зона". Ж.П. инфраструктурата е в лошо състояние, включително и сградата на ж.п. гарата.

Транзитния поток преминава през сърцето на града. Предстои изграждане на нови участъци от околновръстния пръстен. Добре развита система на градски транспорт, покриваща града в рамките на 5 минутния пешеходен изохрон. Използваемостта на градския транспорт не е достатъчно висока в сравнение с използваемостта на леките автомобили. Град Пазарджик се явява междинен пункт на републиканска ж.п. линия София – Пловдив. През територията на град Пазарджик преминават и индустриални ж.п. клонове на отделни предприятия.

Водопроводната мрежа на Пазарджик е амортизирана и с големи загуби на вода (около 59,64% от подаваното количество). Наличните водоизточници могат да осигуряват водоснабдяването на града и околградската зона в следващите 20 - 25 години. Незадоволителното състояние на цялата канализация като диаметри, наклони, нарушена водоплътност, в по-далечно бъдеще подсказва нуждата от цялостна подмяна на ВиК мрежата.

Електроенергийната система на град Пазарджик е сравнително добре развита. Техническото състояние на съоръженията е добро. В годините, вследствие на непрекъснатото разширение, добавяне на нови елементи и използването на остарели технологии, електроразпределителната мрежа е станала трудна за управление и експлоатация. Върховен товар - през зимния период.

Развитието на газоразпределителната мрежа е в своя завършителен етап - достъп до природен газ имат почти всички квартали. Въпреки това броят на присъединените битовите абонати е незадоволителен. По-голямата част от общественно-административните и промишлените консуматори са присъединени.